4-a Jaro. N-o 185 APERAS SEMAJNE 19. Aprilo 1928

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanti | SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

Al la SAT-anaro, al la tuta Esperantistaro!

Kiu verkisto ne spertis la mankon de bona kaj sufiĉe kompleta vortaro de nia lingvo?

Kiu ne ĉagreniĝis kaj eĉ kelkfoje koleretiĝis, ĉe la konstato, ke diverslingvaj esperantaj vortaroj ne ĉiam akordiĝas?

Ni kredas ne erari, asertante, ke ĉiu serioza praktikanto de esperanto faris tiujn malagrablajn spertojn.

Kiu serioze praktikas esperanton, tiu bedaŭrinde konstatas, ke la interkompreno estas ofte malpreciza, proksimuma; tiu rimarkas, ke multaj vortoj estas uzataj tre diverssence.

Kial tio okazas?

Precipe tial ke tro da esperantistoj ne funde lernis la lingvon, sed ankaŭ pro tio, ke la sencon de la vortoj ili lernis per siaj nacilingvaj vortaroj.

Laŭ tia metodo estas tute neeble akiri unuecon en la kompreno de l' vortoj. Veran unuecon kaj interkomprenon ni atingos nur, se ni kontrolas la signifon de la vortoj en la sama libro; kaj por tio necesas, ke ekzistu bona esperanto-esperanta vortaro.

Tia verko estas la plej urĝa bezono por la tuta esperanta movado.

Estas vere, ke ni posedas la vortareton de Kabe. Sed ĉiu konsentas, ke tiu verko ne estas tute senmanka; plie ĝi ne estas sufiĉe kompleta: en ĝi forestas eĉ oficialaj vortoj.

Ni tamen ne devas esti tro severaj kontraŭ tiu unua provo liveri al la esperantistaro lingvan u n u e c i g i l o n. Ni male devas danki al la aŭtoro pro lia trafa iniciato. Pionire li montris la vojon, kaj lia laboro jam utilis al multaj esperantistoj . . .

Nu, kun ĝojo ni sciigas al la tuta esperantistaro, ke SAT prenis sur sin la eldonon de P l e n a V o r t a r o d e E s p e r a n t o. Ĝi estas nun verkata de kolektivo el kvar kompetentuloj, L. K.-anoj, kaj ĝi estos trioble pli ampleksa ol tiu de Kabe.

La verkaĵo estas ideologie kontrolata de la Direkcio de SAT. Ekzistas do ĉia garantio por ke la vortaro estu teknike kiel eble plej perfekta kaj ideologie neriproĉebla je la SAT-vidpunkto.

Nia Asocio kutimas prikonsideri problemojn je sennacieca vidpunkto. Tial apartenis al ĝi la tasko liveri al la esperantistaro tiun nepre necesan verkon.

*

Eble kelkiuj demandos: "Kio garantias al ni, ke via vortaro estos konforma al tiu, kiun eble iun tagon eldonos la Akademio?"

Al tiuj ni respondas, ke tio ĝuste estis nia ĉefa zorgo. Alian fojon ni priparolos tiun aferon, sed jam nun oni estu certa, ke ne mankos al nia kolektivo konsiloj flanke de la plej kompetentaj akademianoj.

Ni ankoraŭ ne povas sciigi precize la prezon de la volumo; ni nur diru, ke ĝi estos relative tre malkara kaj sekve aĉetebla de ĉiu laboristo.

Hodiaŭ ni celis nur informi la Legantaron pri nia iniciato. Ĝi ne estas projekto, sed e f e k t i v i g a t a ĵ o. Jam de kelkaj monatoj laboras nia Kolektivo kaj antaŭ la fino de l' jaro manuskriptoj estos liverataj al presistoj.

Por la efektivigo de nia plano ni kompreneble bezonas sufiĉe grandan sumon. Parton ni jam disponas promese. Sed kompreneble ni esperas, ke multaj SAT-anoj helpos en tiu entrepreno; ne nur SAT-anoj, sed ankaŭ esperantistoj sinceraj, kiuj jam delonge konvinkiĝis pri la neceseco de tia vortaro.

Al ĉiu pruntedoninto ni pagos 6%-renton. Kaj al personoj, kiuj, en trimonata limtempo post la apero de ĉi tiu alvoko, antaŭpagos du ekzemplerojn, ni liveros tri.

Ni ne almozpetas; ni simple proponas negocon al monhavantoj. Ni ne dubas, ke multaj preferos pruntedoni al SAT por laŭdinda entrepreno ol al kapitalistaj bankoj por malinda celo.

Interesatoj sin turnu al:

D i r e k c i o d e S A T, 23, rue Boyer, P a r i s (20 e), aŭ al la A d m i n i s t r a c i o, Colmstr. 1, L e i p z i g O 27.

La Vortaro estas la plej bona, la plej havinda libro; ĝi entenas ĉiujn aliajn librojn; sufiĉas nur, ke la studanto sciu eltiri ilin. ANATOL FRANS.

SENNACIECAJ TENDENCOJ EN LA SOCIALISTA MOVADO

La olivarbo simbolas eternan pacon, kaj en verko titolita "Olivoj de Senfina Aĝo" H. N. Brailsford (Brejlsford) pritraktis, ĉu el nuna tre dividita mondo povas veni unueco. Multe estos legata lia verko ĵus eldonita speciale en Britio kaj Usono. Majstro en angla verkado, radikala pensanto, sentima kritikanto (eĉ de sia propra, t. e. la Lab. Partio), sperta kaj longtempa vojaĝinto, Brailsford havas multe da influo, kaj liaj argumentoj kaj konkludoj estas atentindaj.

Enkonduke li parolas kun revivanta Kandid, la kreaĵo de Voltaire (Volter'), kiu vagas tutmonde kaj ankoraŭ kompreneble ĉiam kaj ĉie pruvis, ke "ĉio estas plej bona en la plej bona mondo ebla". En lumo de morda sarkasmo oni povas vidi la interbuĉadon, de Eŭropo ĝis Ĉinio, la hipokritecon, trompon kaj ekspluatadon. Ĉu civilizacio nuna ripetos ruinige la historion de Egiptio, de la Roma kaj aliaj antikvaj Imperioj? Sed la pendolo ne povas svingiĝi, ĉar hodiaŭ ne ekzistas la ekstera barbaro, la necivilizita invadonto, kiu subpremus la nunan sciencon, kulturon kaj socion. Do, kien evoluos la nuna socio? Kiel la franco Delaisi (Delezi), la aŭtoro vidas, ke sendependa nacio ne plu povas ekzisti. Brailsford skribas: "... en la moderna mondo ekonomia, naciismo estas la malamiko de civilizacio; ĝi nur havas laŭkutiman valoron kiel gardanto de heredita kulturo. La tradicio de la suverena nacia ŝtato fariĝis anakronismo, kiu malhelpas racian progreson kaj senĉese minacas pacon. La tasko de nia epoko estas, doni al la granda socio de la Homaro politikan formon, kiu konformas al la faktoj de nia ekonomia kaj kultura interdependeco."

Naciaj idealoj estas eluzitaj kaj fariĝis danĝeraj. La aeroplano ignoras la landlimojn. La radio, parolante trans milojn da kilometroj, ŝvebas en la sennacieca etero super la senpovaj doganoj. Memdestino rilate al lando kaj konduto ne plu ekzistas por iu nacio. Ĉu estas permeseble, ke raso el fruktrikoltantoj kaj ĉasantoj loĝu monopole sur tero, el kiu nafto fontas? La sendependeco kaj la diversaj koloroj de la politika landkarto estas nur masko por la kvin grandaj mondpotencoj.

Brailsford pritraktas rilate al bezono de mondunueco la malsaĝaĵon de Versailles (Versaj), la erarojn kaj malfortojn de Ĝenevo kaj la limigitecon de Lokarno, kie Germanio unuiĝis kun Francio kaj Britio nur, por dividi ĝin de Sovetio. En la Ligo de Nacioj ankoraŭ persistas forte la naciisma vidpunkto, la deziro konservi la praan suverenecon. Nur en malgrandaj sciencaj, kuracaj, higienaj kaj kulturaj aferoj komenciĝas penetri pli larĝa homara vidpunkto. Sed kapitalistaj trustoj kaj karteloj (asocioj de kompanioj, kiuj konsente fiksas prezojn kaj produktadon) jam funkcias mondskale. Kapitalo enpenetras sendistinge ĉiun landon. En serĉo de nafto, kaŭĉuko, vendejo la kapitalisto ne havas patrion. La nova socio devas fondiĝi sur tiu fakta bazo.

Necesas starigo de Superŝtato kun Supernaciaj Juĝejoj, argumentas Brailsford. Komisiono de kuratoroj administru la nunajn koloniojn de la diversaj Imperioj kaj ankaŭ la gravajn marvojojn, ekz. la Suez-kanalon. Pli grava ol senarmigo estas la popartigo de la krudaĵmaterialoj por la industrio kaj la ekonomia bojkoto kontraŭ iu grupo, kiu ne obeas la regulojn. Laŭ li, nek la usona imperialismo, nek la Tria Internacio (Moskva) atingos monddiktatorecon, sed la barakto inter kapitalistoj kaj laboristoj reaperos sennaciece en la Ligo de Nacioj. Iom post iom la mondo sennaciece unuiĝos. Se ne, ĝi pereos.

Kompreneble la pensigajn proponojn ne ĉiu akceptas, kaj bedaŭrinde Brailsford ne atentis pri la grava peno de SAT, tratranĉi la nodon de la nunaj malfacilaĵoj kaj danĝeroj per konscia disvastigo de sennaciismo.

Metafore oni povas diri, ke li antaŭvidis bonegan lokomotivon, ekonomian organizadon de mondunuo. Sed SAT vere kreas la vaporon, sen kiu eĉ la plej bona maŝino ne povos funkcii. Per alia metaforo — la olivarbo de paco kaj progreso ne kreskos sur la tero de ekonomia interdependeco, se la sunlumo de sennaciismo ne helpos. (488)

Negravaj informoj

Londono. — La fama vortaro de l' angla lingvo (Oxford English Dictionary) estas finverkita. Ĝi ampleksas 12 volumojn kun 418 825 vortoj. La verkado daŭris sepdek jarojn kaj kostis ĉ. 300 000 funtojn sterl.

Romo. — Grava konflikto ekzistas inter lia faŝista moŝto Musolini kaj lia papa moŝto Pio XI. pri la edukado de la junularo.

Moskvo. — La reĝo de Afganistano vizitos komence de majo Sovetion. Pro tio la komitato, kiu ricevis la taskon ellabori programon por la akcepto, havas grandajn kapdolorojn. Oni ja en Sovetio pli kutimis mortigi tiajn moŝtojn ol akcepti.

Oslo. — El Kanado reveninta norvego alportis kelkajn parojn da malsovaĝaj vulpoj. Konstruinte bredejon, li post kelkaj jaroj fariĝis riĉulo. Hodiaŭ ekzistas centoj da vulpobredejoj. La bredistoj havas propran organizon, okazigas ĉiujaran kongreson kaj eldonas gazeton, laŭ kiu en Norvegio troviĝas pli ol 6000 registritaj vulpoj. Por vulpparo oni pagas 5—6000 n. kronojn, por peltoj 200—1000 kr. laŭ kvalito. La inoj naskas ĉiujare 4—6 idojn.

En Germanio kaj Sovetio la nombro de niaj abonantoj konsiderinde kreskas.

Ĉu do nur tie estas fervoruloj?

Oni ne forgesu, ke restas nur 4 monatoj ĝis la apero de l' 200-a n-o de "S-ulo"...

Ĉu ne estus hontinde por la tuta SAT-anaro, se en aŭgusto ni ne estus ankoraŭ varbintaj la 4000-an abonanton?

La komunumo "Sknemvar"

Tri kilometrojn de vilaĝo Meĥonskoje kaj 50 kilometrojn de Ŝadrinsk ekzistas komunumo "Sknemvar". La titolo estas kunmetaĵo el la komencliteroj de l' unuaj 8 organizintoj de la komunumo. Ĝi estis organizata la 17-an de novembro 1919. Aliĝis 19 familioj, el ili 16 malriĉaj kaj 3 mezkamparanaj, sume 100 manĝantoj. Ĉiuj propraĵoj estis kunigataj: 20 laborĉevaloj, 20 bovinoj, 50 pecoj da etbrutaro, 6 plugiloj, 25 erpiloj, 1 semmaŝino, 1 falĉmaŝino, 32 000 kg. da greno kaj kelkaj kabanoj. 16 malriĉuloj ne havis propran panon por nutri sin dum tuta jaro kaj laboris kiel kamplaboristoj ĉe riĉaj kamparanoj, nomataj "kulaki".

Ĉiuj havis grandegan volon, konstrui novan, pli bonan, kolektivan vivon. La kampo (240 hektaroj) estis kovrita per nepenetrebla arbustaro; necesis forigi ĝin kaj kulturi la kampon. Komenciĝis formiksimila vivo, la komunumanoj laboris ne pensante pri laciĝo. En februaro 1921 eksplodis "kulaki"-devena ribelo. Bandanoj disrabis la komunumon, kaj mortigis kelkajn el la plej bonaj K-doj. Sed baldaŭ la bandoj estis neniigitaj. Sekvis la malsatega periodo. Tiutempe envenis la komunumon novaj membroj. Inter ili ankaŭ estis malhonestuloj, kiuj nur volis savi sin de malsatega morto. Poste ili komencis malpacigi kaj putrigi la komunumon. Nur la fera volo de la komunumanoj konstrui la novon, helpis venki ĉiujn barojn.

Nun la komunumo estas plensana kaj vivas pace kaj amikece. Ĝi unuigas 57 familiojn kun 226 manĝantoj. Por regi la komunumon, oni ĉiujare rebalotas la "Soveton de Komunumo". La brutaro konsistas el 67 ĉevaloj, 76 bovinoj, 140 ŝafoj, 161 porkoj. 30% de la

brutaro estas de plibonigita, kultura speco. Krom tio estas 30 abelujoj, estas anseroj, kokoj ktp.

La agrikultura maŝinaro kaj ilaro konsistas el 3 traktoroj "Fordson", 19 plugiloj, 6 paroj da erpiloj "Zigzag", 2 diskaj erpiloj, 48 ordinaraj erpiloj, 5 kultivatoroj, 4 semmaŝinoj, 7 garbligmaŝinoj, 3 falĉmaŝinoj kaj alia etilaro. La plugebla kampo ampleksas 648 hektarojn, herbejo 60 hekt. Oni semis en j. 1927 370 hekt. La komunumo terkulturas pli bone, ol ĉirkaŭantaj kamparanoj, semas herbojn, terproduktojn, uzas plibonigitajn semojn, aplikas multkampan semturnon ktp. La rikolto estas pli fruktodona ol ĉe kamparanoj, kiuj lernas mastrumadi ĉe la komunumo, kiu estas disvastigilo de terkultura scio.

La konstruoj konsistas el 21 domegoj, komuna kuirejo, komuna manĝejo, 3 ŝvitbanejoj, 23 grenejoj, maŝinejo, granda varma brutejo, forĝejo, gasproduktanta muelejo, legomejo k. a. En la komunumo ekzistas komunista, junkomunista kaj ruĝhelpa ĉeloj. La plej amata loko de l' tuta loĝantaro estas la biblioteko-legejo, kie okazas la laboro de diversaj rondetoj, komunaj leg-konversacioj, kunvenoj, kunsidoj, teatraĵoj, nuligo de analfabeteco ktp. En infanejon oni portas la infanojn, dum la patrinoj estas okupitaj.

La komunumanoj nun havas antaŭ siaj okuloj la devizon de K-do Lenin: lerni, lerni kaj ankoraŭ lernadi, ĉar nur scio, scienco helpos elvivi ĉiujn restaĵojn de malnovo kaj efektivigi la veran komunisman komunumon.

Jakov Vlasov, Ŝadrinsk, Uralo.

EL MEKSIKIO

La kreskado de nia movado estas tre malfaciligata per la ekonomia krizo. Kien ajn oni rigardas, ĉie en la laboristaj rondoj regas nepriskribebla mizero. En la lando troviĝas pli ol unu kaj duona miliono da senlaboruloj. Dum la lastaj monatoj la entreprenistoj fermis en diversaj industridistriktoj siajn fabrikojn. Ĉe la minejoj la laboristoj estas maldungataj milope, sed plej ampleksaj estas la produkthaltigoj en la teksindustrio. En la industria regiono de Orizaba estas fermitaj jam depost semajnoj kelkaj el la plej grandaj fabrikoj de l' lando. La entreprenistoj asertas, ke ili dum la tuta tempo laboras por provizo de la stoko. Sed tio estas nur rimedo de la industriaj ĉefoj por devigi la registaron al cedoj. Ankaŭ en la federacia distrikto Meksiko estis anoncataj haltigoj de kelkaj el la plej gravaj entreprenoj. Momente tie ĉ. 10 000 industriaj laboristoj estas senlaboraj.

Aliflanke la entreprenistoj de la petrolkampoj klopodegis por konservi siajn privilegiojn kaj por plue ekspluati la laboristojn. Ili ribelas kontraŭ la registaro ne pagante impostojn, ne okupante siajn laboristojn kaj eluzante la premon de la usona registaro kontraŭ Meksikio. Per ĉio tio havas domaĝon nur la laboristoj, kiuj suferas plej grandan mizeron kaj estas devigataj vivi en regionoj, kiuj pro sia geografia lokiĝo estas altgrade malsanigaj. Ankaŭ en la petrolejoj la armeo da senlaboruloj estas granda.

La per si mem jam malfacila situacio de la laboristoj estas tre akrigata per la limigo de la elmigrado, ĉar dum la kotonrikolto estis okupataj miloj da meksikiaj laboristoj. La registaro Calles kreis leĝojn kontraŭ la elmigrado kaj pretekstis, ke ĝi lasos al ĉiu meksikiano teron por kulturi. La intenco eble estas laŭdinda, sed la faciligo por la akiro de grundo pli utilas al la registaro ol al la laboristoj.

Krom tiu malfacila ekonomia situacio ekzistas la politika mallibereco, kiu hodiaŭ ankoraŭ regas en Meksikio. Ĉiuj liberoj estas limigataj. La gazetaro estas tolerata nur, kiam ĝi kantas laŭdon pri la registaro. La revolucia gazetaro estas subpremata. La anarkista gazeto "Sagitario" en Tampico estas malpermesita, same la gazeto "Avanto" en Kontereey. Fine troviĝis neniu presejo, kiu volis akcepti la riskon de la presado. Ambaŭ eldonintoj, Pedro Gudino kaj Rafael Santillana, estis arestitaj.

Enrike Rangel.
Laŭ la esp. gazetservo de I. L. A.

Patriotismo — Internaciismo — Sennaciismo

Provo

(Daŭrigo dudekunua)

Jen alia pli lerta, eĉ pli subtila difino:

"Nacio estas animo, spirita principo. Du aferoj, kiuj, verdire, estas nur unu sama, konsistigas tiun animon, tiun spiritan principon. Unu kuŝas en la pasinta tempo, la alia en la estanta. Unu estas la komuna posedo de riĉa heredaĵo el memoraĵoj, la alia estas la reciproka konsento, la deziro vivi kune, la volo daŭrige produktigi la heredaĵon, kiun nedividita ni ricevis. La kulto al la praŭloj estas el ĉiuj la plej prava; la praŭloj faris nin tiaj, kiaj ni estas. Pasinto el gloro, eminentaj homoj, jen la socia kapitalo sur kiun oni starigas nacian ideon. Posedi komunajn glorojn en la pasinta tempo, komunan volon en la estanta, esti kune farinta grandaĵojn kaj voli fari aliajn, jen la ĉefaj kondiĉoj por esti popolo. Oni amas proporcie al la oferoj, kiujn oni faris, al la malbonoj, kiujn oni suferis. Oni amas la domon, kiun oni konstruis, kaj kiun oni transdonas. La sparta kanto: ni estas tio, kio vi estis, ni estos tio, kio vi estas, tre simple resumas la himnon de ĉiu patrio . . .[40])."

Ni preskaŭ konsentus kun la klarigoj de la fama franca filologo kaj verkisto, se oni rilatigus ilin al la tutmonda Proletaro, anstataŭ al la kunmiksaĵo el diversaj klasoj, kiuj konsistigas nacion. La Proletaro en sia senĉesa batalo por emancipiĝi kreas tiun komunan heredaĵon el gloroj. Ĝi jam posedas sufiĉe longan tradicion. En la tutmondo ekzemple, oni, rememoras kaj gloras la Parizan Komunon, la Sovetan Revolucion. Sur ĉiuj kontinentoj oni kantas la Internacio-n kaj la Unua de Majo estas la komuna fest- aŭ depostul-tago de la klaskonsciaj laboristoj. Ili havas komunajn heroojn: Karl Marks, Kropotkin, Jores, Libkneĥt, Lenin k. a. malpli famaj. La klaskonsciaj proletoj jam faris heroaĵojn kaj deziras fari aliajn. Ili plie havas samajn interesojn. Tamen ili ne konsistigas patrion, kaj tio montras, ke la idealista difino de Renan estas senbaza kaj povas utili nur al la burĝa klaso por trompi la laboristojn. Ne mirinde! Renan estis unu el la plej eminentaj reprezentantoj de la burĝa klaso kaj sekve ludis sian rolon en la kreado de ideologio, kapabla entuziasmigi la simplan animon de la senheredigitoj kaj instigi ilin defendi la interesojn de la reganta klaso.

S-ro Ramsay Muis, profesoro ĉe la Universitato de Manchester, donas jenan difinon:

"La nacio estas aro da personoj, kiuj sentas sin nature kunligitaj per iaj parencecoj, kiuj estas por ili tiom fortaj kaj realaj, ke tiuj personoj povas vivi kune kun kontento, ke ili malkontentas, kiam oni disigas ilin, kaj kiuj ne povas toleri la regatiĝon kun loĝantaro al kiu ili ne sentas sin same ligitaj . . .[41])."

Ĉu tiu cito ne montras plej klare la embarason, en kiu troviĝas ortodoksaj universitatanoj — kiuj ignoras la klasojn — kiam ili penas liveri difinon pri nacio? Oni ja vane serĉus en la realo faktojn por apogi tian klarigon.

Alia eminentulo, s-ro Inazo Nitobe, profesoro ĉe la Universitato de Tokio, instruas jene:

"Por ni (Japanoj) la Patrio estas io pli ol la tero, io pli ol la grundo el kiu

[40]) Ernest Renan. Kio estas nacio? Parolado farita en la Parizo Universitato la 11. marto 1882.

[41]) Naciismo kaj Internaciismo, pĝ. 49 (1918).

NIA KLUBO

(Speciale por "S-ulo" verkita de l' kluba administranto K-do I. Lepejko — daŭrigo; vidu en "S-ulo" n-o 176)

Per ĉi tiu letero ni konatigu vin kun celoj de niaj laboristaj kluboj kaj iliaj rondetoj. Ili volas 1. disponigi al la laboristo utilan, sanan kaj racian distron, 2. ĉiuflanke kaj ĝuste solvi ĉiujn maltrankviligajn kaj por laboristo interesajn demandojn, 3. eduki la laboriston kiel batalanton por la proletara afero.

La klubo plenumas sian tutan laboron per diversaj rondetoj, komisionoj kaj sekcioj. La laboro en la klubo estas farata nur laŭ laŭvolaj principoj kaj laŭ deziroj de la laboristaj membroj mem.

Aliĝante al la klubo, laboristo pagas 10 kopekojn da monata kotizo kaj laŭdezire partoprenas tiun aŭ alian rondeton, kie li laboras laŭ siaj fortoj kaj kapabloj. Konforme al siaj monrimedoj, la klubo subvencias ĉiun rondeton kaj provizas ĝin per necesaj lerniloj.

La klubo per sia laboro jam nun priservas 60 % da gejunularo, 25 % da plenaĝuloj kaj 15% da familianoj. Nia klubo estas malfermita de la 17-a ĝis la 24-a horo. Tage de la 9-a ĝis la 15-a h. (escepte en festtagoj) laboras en ĝi administra grupo el 2-3 personoj.

Familiaj vesperoj

Antaŭ la tago de ripozo (kutime sabatvespere), la gelaboristoj de iu produktada fako kunvenas je la 19-a h. kun siaj familianoj en la klubon. Komisiono kune kun la administrantoj de l' klubo prilaboris programon por la vespero, atentante informpetojn de gelaboristoj-membroj de l' profunuiĝo, kaj en la klubo disvolvas ĝin.

La vespera prezentado estas malfermata de blovorkestro, kaj je la 20-a ĉiuj estas invitataj iri en la vidsalonon por rigardi spektaklon. Tiu daŭras (interrompe) 2 horojn. Dum la interrompoj la gastoj mem sin gajigas, montrante popolajn dancojn, ludojn, kantojn ktp. La gejunularo petolas, kaj la pli aĝaj sidas en ripozejo, legejo, ludas damojn, ŝakon, legas. Aliaj rigardas la petolantojn, kelkaj konversacias ĉe kruĉo da biero; aŭdiĝas muziko.

Antaŭ la spektaklo okazas mallonga enkonduka paroladeto. Je la 24-a la prezentado estas finata, kaj la klubo estas fermata. La spektakloj pritraktas temojn primorajn, revoluciajn, ankaŭ komediajn. En la familiaj vesperoj oni precipe prezentas gajajn teatraĵojn aŭ kombinitajn koncertojn kun kantado, deklamado, dancoj ktp.

Tiel pasas niaj familiaj laboristaj vesperoj. Volonte ni ekscius, kiel statas la afero ĉe vi. Skribu, kio plej multe interesas vin en nia kluba laboro, kaj ni detale respondos. (Vidu adr. en anonca fako de tiu ĉi n-o.)

Esp-igis B. Jeleznjakov (5583).

TAGO EL LA VIVO DE RUĜARMEANO

Ruĝarmeanoj de N-a duonroto sendas al Sennaciula Legantaro varman saluton trans Altaj-aj montoj, trans limoj, trans oceanoj.

Ni ellitiĝas je la 6-a horo, kaj dum du horoj ni sukcesas lavi nin, vesti nin, fari 15-minutan gimnastikadon kaj trinki teon. De la 8-a ĝis la 10-a h. estas leciono de politika ABC-o. Dum tiuj horoj ni studas revolucian movadon kaj lernas konstrui nian laborist-kamparanan ŝtaton. Ankaŭ estas studata la situacio en kapitalistaj landoj. Militekzercoj okazas de la 10-a ĝis 14-a horoj. Du horojn (ĝis la 16-a) ni havas por manĝi kaj ripozi (t. n. "morta horo"). Potage ni ricevas por manĝi jenon: 1 kg. da tritika pano, 250 gr. da bova viando, 40 gr. da graso (lardo, butero, iafoje oleo), 440 gr. da legomoj (terpomoj, betoj, karotoj, brasikoj), 160 gr. da poligona aŭ milia grio, 50 gr. da makaronioj. De la 16-a ĝis 18-a estas libertempo, pri kiu ĉiu ruĝarmeano disponas laŭ sia plaĉo. Preskaŭ ĉiuj iras en "ĉambron de Lenin", por legi gazetojn, ĵurnalojn aŭ ŝakludi kaj damludi. La ŝakludo estas tre disvastigita inter la ruĝarmeanaro. La 19-a ĝis 21-a horoj servas por vespermanĝi kaj purigi la armilaron. Je la 21-a estas kontrolo, kaj post ĝi la plejmulto enlitiĝas, sed kelkiuj iras en "ĉambron de Lenin" aŭ kinematografejon aŭ teatron, ĉar ĉiu ruĝarme-

---

oni elfosas oron aŭ rikoltas grenon: ĝi estas la sankta restadejo de la dioj, de la animoj de niaj prapatroj; por ni, la imperiestro superas la Arĥi-Ĉefmarŝalon de iu Jurŝtato aŭ la Majstron de iu Kulturŝtato: li estas la homa reprezentanto de la Ĉielo sur la tero, kunigante en sian personon la ĉielan potencon kaj la pardonemon[42])."

Kvankam nekompleta, ĉar ĝi ne montras la klasan materian bazon de la patrio, tiu difino tamen ŝajnas al ni sufiĉe ĝusta. Ĝi klare montras la mistikan konsiston de la patriotismo kaj tute pravigas la titolon, kiun ni donis al tiu unua parto de nia studo, nome, ke la patriotismo estas religio.

Bona franca patrioto kaj priscienca verkisto faras similan konfeson: "La patriotismo konsistas el hereda eco el mistika kaj ne racia speco. Kiu estus patriota pro racia motivo, tiu estus tia nur malbone kaj ne longdaŭre...[43])."

Kelkaj aŭtoroj provas pravigi la ekziston kaj ĉiamecon de la patrioj per rasaj, geografiaj, lingvaj kaj eĉ religiaj konsideroj. Ni ekzamenu tiujn vidpunktojn.

Unue oni devas rimarki, ke en plej freŝdataj verkoj estas konfesite, ke "la antropologiaj esploroj ne tiom progresis kiom dezirinde... Ekzistas malpli da homaj rasoj — la vorto raso estis tiom malavare uzata! — ol unuavide oni povus kredi. La Antropologio ne povas ankoraŭ sciigi ilian seneraran nombron, tial ke ĝiaj enketoj ne estas sufiĉe multnombraj nek sufiĉe precizaj. La katalogoj pri rasoj kiuj, ĝis nun, estas starigitaj, havas plej ofte nur konvencian valoron; ĉiuokaze ili reprezentas nur provizoran staton de niaj konoj...[44])".

Do jen fakulo, kiu konfesas, ke la nuna stato de la scienco ne permesas precize paroli pri rasoj. Tia konfeso absolute subfosas la vidpunkton de la patri-apologiistoj, kiuj bazas sian argumentadon sur rasaj konsideroj.

La sama aŭtoro ankaŭ montras la facilanimecon de tiuj, kiuj erarigas la publikon per fantaziaj asertoj pri lingvo kaj raso:

"Tro ofte oni samigis la rason kun la lingvo. Bedaŭrinde, hodiaŭ ankoraŭ, en la kutimaj esprimoj, en multaj lernolibroj, en ĵurnalista prozo, estas parolite pri 'latinaj rasoj', pri 'germanaj rasoj', pri 'slavaj rasoj' ktp. Mi supozas, ke la aŭtoroj de tiuj lernolibroj bone scias, ke tiaj 'rasoj' ne ekzistas. Ĝi estas, ili diras, nur procedo por faciligi al la lernantoj iajn disdividojn de popoloj, parolantaj la saman lingvon. Mi forcedas. Sed ĉu tia procedo ne havas la gravan malbonon profunde fiksi eraron en la spiriton de multaj personoj? Ĉu ne estus saĝe ĝin forlasi? Ni ja vidas ĉiutage politikajn verkistojn, ĵurnalistojn, paroli kun naiva — kaj danĝera — aplombo pri tiuj supozitaj rasoj, kvazaŭ ili havus la eblon doni, per vorto, al ĉiuj samlingvanoj de iu ŝtato la saman antropologian fizionomion! Eĉ historiistoj iafoje utiligis tiajn difinojn, ne analizante ilin. Tio estas riproĉinda...[45])."

E. Lanti.

(Pluo sekvos.)

[42]) La Fontoj de Buŝido (1927) pĝ. 42.

[43]) Gustave Lebon. Psikologiaj instruoj de la Eŭropa Milito (1916) pĝ. 227.

[44]) Eŭgeno Pittard, profesoro pri antropologio ĉe la Ĝeneva Universitato. La Rasoj kaj la historio (1924), pĝ. 65. Biblioteko de historia sintezo.

[45]) Ibid.

ano havas dum semajno trifojan forpermeson de la 21-a ĝis 24-a kaj rajtas senpage viziti kinon ktp. Sed je la 24-a ĉiuj devas esti en la litoj.

Rilate al disciplino la ruĝarmeano dum servohoroj senkondiĉe estas subordigita al la komandanto, sed ekster la servo tute forestas diferenco inter komandanto kaj ruĝarmeano. Dum ludo ekz. la komandantaro partoprenas nian ludon je sama nivelo. Vestaro kaj nutraĵo estas tute samaj. Sed ĉar rotestro havas pli da aferoj ol vica ruĝarmeano, li havas ĉe la ruĝarmeanejo apartan ĉambreton. Ekstera distingilo konsistas el malgrandaj diversformaj insignoj (triangulo, kvadrato, ortangulo, rombo) ĉe la kolumo. La estraro de nia armeo estas nur laborist-kamparana. Ekspluatistidoj ne nur ne povas esti komandantoj, sed ili eĉ ne povas plenumi armean servon kun pafilo en mano. Oni devigas ilin "kuiri kaĉon" k.s.

La ruĝarmeano havas dujaran servon kaj revenas hejmen kiel politike klera homo. Tre multaj eksruĝarmeanoj laboras kiel elektitoj en sovetoj, kooperativoj, komitatoj de kamparana interhelpo k. a. sociaj organizoj. La ruĝarmeano rajtas elekti kaj esti elektata en soveton (ĉu vialandaj soldatoj, leganto, rajtas elekti?). Ni loĝas en Ojrota Aŭtonoma Regiono, kies duona loĝantaro estas indiĝenoj turkdevenaj, ojrotoj plejparte. De nuna jaro Soveta registaro alvokos indiĝenojn al armea servo, kion ne faris cara registaro, timante ribelon.

Certe estas al vi konate, ke ni havas volontulan societon "OSO-Aviaĥim", kies celo estas protekto al aviadila, kemia industrio kaj defendo de Sovetio. Ĉe OSO-Aviaĥim-aj ĉeloj estas organizataj planigistaj kaj modelistaj (desegnistoj? Red.) rondetoj kaj pafistaj taĉmentoj, kiuj celas eduki bonajn pafistojn. Ni ja tre dezirante pacon samtempe pretigas nin kontraŭ certa atako de kapitalismo. Ni ĉiuj senescepte estas OSO-Aviaĥim-anoj. En okazo de milito ni ne solaj iros al batalejoj, sed ĉiuj laboristoj kaj kamparanoj helpos nin. Ni esperas ankaŭ vian helpon, eksterlandaj fratoj, en sankta batalo kontraŭ kapitalismo.

Kun kamaradecaj ruĝfrataj salutoj, subskr. je la nomo de l' K-doj: Ŝmakov, peranto: A. Lapustin (10373).

ĈU EMANCIPO, VIRINEGALECO?

Jen demando, kiu povus naskiĝi ĉe ĉiu simpla mortulo; sufiĉas, ke li havu la econ rimarki, eĉ kun unu nura okulo, tion, kio okazas ĉirkaŭ li.

Sennombrajn fojojn mi havis la profundan impreson, ke la virino celante akiri situacion egalan al la viro, komencas unue imiti viron en liaj eksteraj elmontroj, kiuj havas nenion komunan kun virina emancipo. Elmontroj, kontraŭ kiuj pensantaj homoj devas proklami krucmilitiradon por liberigi tiun senvolan "fortan" estaĵon, la viron.

Kaj, bedaŭrinde, tiun sensencan deziron ni rimarkas ne nur ĉe la burĝaj feministinoj, sed ankoraŭ ĉe K-dinoj plenkonsciaj kaj multfoje servintaj al la afero de la suferantoj. Fakto malmulte klara por mia simpla cerbo, fakto por kies klarigo mi turniĝas al K-dinoj posedantaj tiun malforton, ŝatantaj la tabakfumadon.

Mi ne deziras okupiĝi pri diversaj feministinoj, ĉe kiuj ni povus facile supozi vantan imitadon de l' "fortulo"; same mi ne okupiĝos pri K-dinoj, kiuj nur ekkomencas ludi sian rolon sur la scenejo de la laborista movado kaj pli malpli influitaj de tiu homa malforto, la imitado, fumas por ke, almenaŭ ekstere, ili ŝajnu similaj (ne egalaj!) al K-dinoj, kiuj havas jam strekitan vojon en la proleta movado.

Cetere ilin mi petas por klarigo, ĉar por ili, perdintaj sufiĉe da energio en lab. movado, ne estas pravigebla tiu malforto. Kompreneble ĝi estas ankoraŭ malpli pravigebla ĉe la viro. Sed kiam la lukto por ĝia malaperigo de tie, kie ĝi enradikiĝis, estas plenumebla, tiam, kontraŭ, ni vidas ĝin akiri pli vastajn sferojn dank' al nekonscia ago de K-dinoj.

Troviĝas en nia jarcento de "supera" kulturo ankoraŭ multaj subtenantaj alian pli teruran vipon de l' homaro, la alkoholon. Ili pretendas, ke en malgranda dozo prenita ĝi estas ne nur maldanĝera, sed eĉ en "plej alta grado utila, firmiganta, nutra". Sed unuanimaj estas la opinioj de eminentuloj kaj simplaj homoj, ke miliardoj da frankoj perdiĝas pojare en fumo samtempe, kiam nemezurebla kvanto da nikotino amasiĝas en brustoj de multnombraj malfeliĉuloj kaj pretigas vastan grundon por ftizo kaj ĝiaj gefratoj.

Rigarde al okulfrapaj faktoj estas tre strange, kiel plenkonsciaj K-dinoj plenigas vicojn de tiu inerta armeo el fumuloj, liganoj de la burĝa ŝtato, konsumantaj produktojn de ĝia monopolo. Kunkulpuloj de tiu netolerebla por Laboristaro subprema ordo, liverantaj kaptaĵon al ĝiaj agentoj — la sociaj malsanoj. Anstataŭ levi alte kaj firme alarman voĉon, komenci akran lukton kontraŭ tabako kaj alkoholo, kaj tiele savi de l' pereo la kadrojn de la Morgaŭa Socio — siajn gefratojn kaj gefilojn.

Studento (7369).

Laŭ nova vojo

(En Moskva Konferenco de Lernantvirinoj el Oriento)

En la montaro de Karaĉaj, estas ĝis nun konservita ĉi tiu kutimo: dum frosta vetero, kiam glacia vento blovas de la montsuproj, ĉiaj viroj de la gento mallongigas sian labor-tempon por amikece interparoladi, bone kaj varme vestitaj. Dum la samaj horoj, la virinoj en nuraj roboj, preskaŭ glaciiĝante, lavas en la rivero la tolaĵon. Jen severa kutimo, kiu altigas la viron super la virino kaj malpermesas al tiu lasta taŭge sin vesti, eĉ dum vintraj frostoj; sed ĉi tiu leĝo estas sanktigita per religio kaj la virinoj dum jarcentoj blinde ĝin observas.

Pri multaj tiaj leĝoj kaj kutimoj parolis studentinoj de la Moskvaj superaj lernejoj — reprezentantoj de 26 diversaj nacioj de Sovetio, kiuj alveturis por partopreni la unuan Moskvan Konferencon pri la klerigo de l' orientaj virinoj.

Ili alveturis Moskvon el "sakloj", kiuj algluiĝas nestmaniere al rokoj, el la rondaj "jurtoj", kovritaj per felo kaj brodita tolaĵo, el malproksimaj "ulusoj" de l'Jakuta respubliko kaj el vilaĝoj de Mari-io. Oktobro ilin vekis kaj ne-retenebla allogo de l' scienco ilin enestis pli forte, ol malnovaj leĝoj kaj kutimoj. La unuaj rezultoj de ĉi tiu granda kultura revolucio estas centoj da orientaninoj, kiuj nun lernas en la superaj lernejoj de Moskvo. Kaj la aliaj rezultoj ankaŭ ne estas malgrandaj: por 16 nacioj, kiuj antaŭ la Oktobra Revolucio eĉ ne havis sian propran alfabeton, ĝi nun estas ellaborita; la alfabeto de multaj nacioj estas reformita; estas disvolvita granda eldon-agado; en la lingvoj de l' orientaj nacioj, estas nun eldonataj 200 jurnaloj; multaj libroj por orientaj popoloj estas eldonitaj, en 21 lingvoj.

La reto de unuagradaj naciaj lernejoj kreskas senĉese. En 1924/25 estis da ili 3671, nun 5336. La nombro de la duagradaj lernejoj plialtiĝis de 74 ĝis 157; de legejoj, de 1138 ĝis 1576 kaj same kreskas la nombro de infanĝardenoj[1]) ktp.

Ĉu estas altiritaj al ĉi tiu granda laboro la virinoj de l' oriento? Ĉi tiurilate la malhelpaĵoj estis tre multaj, sed ankaŭ multaj estas la atingaĵoj: preskaŭ 40% el ĉi tiu laboro estas farata por kaj per la orienta virino, kvankam sendube ne en ĉiuj nacioj. Multege helpas al la laboro tiuj fraŭlinoj, kiuj studas en la superaj lernejoj kaj poste disiris laŭ centoj kaj miloj da orientaj vilaĝoj, komencante heroecan laboron cele al klerigo de siaj nekleraj popoloj.

Multaj jarcentoj pasis, dum dormis la orienta virinaro. Nun ĝi vekiĝas kaj eniras la novan vojon al luma estonto, kaj la plej bonan ateston de ĉi tiu fakto prezentas al ni reprezentantinoj de 26 diversaj orientaj nacioj, kiuj nun kolektiĝas en Moskvo por priparoli siajn virinajn porklerigajn aferojn.

P. Kirjuŝin, Minsk.

1) Verŝajne "Kindergarten", t. e. lernejo por junegaj geinfanoj, elpensita de la germano Fröbel.

TRA ESPERANTIO

El la Redaktejo

La "praktikaj konsiloj", kiuj aperis en la Sporta Paĝo, ŝajnas esti instigilo por la K-doj. Sed kiel K-do 8006 k. a. prezentas la aferon, kompreneble la materialo multe transpaŝus la kadron de l' Sporta Paĝo kaj la sportsekcia redaktoro ne povus konsenti aperigi ĉion sur la limigita spaco, pri kiu li disponas. Kvankam, pro kompreneblaj kaŭzoj, niaj K-doj sportistoj estas speciale modelaj rilate al higieno, vestmaniero ktp., ni ne povas ŝarĝi ilian *paĝon per artikoloj pri dieto. Ni konsentas, doni pli da spaco ol ĝis nun en "S-ulo" al tiuj demandoj, kondiĉe ke seriozaj K-doj prilaboru kaj kompilu la materialon, ĉar ĝi tute konformas al nia idealo pri liberiĝo de malbonkutimoj kaj tradicioj. Sub tiu rubriko kompreneble ankaŭ enrangiĝas la temoj: vegetara nutrado, alkoholo kaj fumado, pri kiu lasta ni ricevis freŝdate artikolon, kiun ni enpresas.* *N. B.*

Dokumento

Ni publikigas ateston pri evidentaj rezultoj de sistema peresperanta laboro, kiuj povas esti atingataj. La letero estas skribita de la klubestro de Samara fervojista klubo K-do I. Lepejko, kies publikigon pri tiu klubo vi legis en n-o 176. (La daŭrigojn ni pro manko de loko ankoraŭ ne sukcesis aperigi). Jen la letero:

Karaj niaj eksterlandaj Gek-doj! Legante viajn leterojn, kiujn ni ricevas per nia rondeto el esperantistoj, ni pli kaj pli konvinkiĝas, ke ni ne estas solaj, ke kune kun ni estas niaj postlimaj gefratoj, kiuj ankaŭ pensas kaj vivas sampense kun ni: kiel plej baldaŭ liberiĝi el jugo de la tutmonda kapitalo kaj starigi fratecan fortikan solidarecon, forigi el la mondo ĉiujn ekzistantajn ĝis nun landlimojn kaj libere interŝanĝi niajn sciojn, spertojn direktatajn nur al unu celo: plibonigo de vivo de la homaro sur la tuta terglobo.

Ni, eksterlernejaj kleriglaborantoj, en nia socia laboro atenteme aŭskultas vian voĉon. Kune kun vi ni travivas ĉiujn viajn venkojn, ĝojojn kaj malĝojojn. En tiu direkto multe nin helpas esperanto. Tuj ni havas grandegan intereson de gelaboristoj kaj precipe meze de gejunularo por lernado de esperanto. Vi, Gek-doj, ne forgesu nin, eksterlernejajn kleriglaborantojn, interŝanĝu viajn sperton kaj atingojn en afero de priservo de laboristaj amasoj sur kultura kaj morara kampoj.

Ĉion bonan, ĉion utilan ni penados preni kaj transdoni al niaj gelaboristoj, kaj tiu malgrando per rapidaj paŝoj alproksimigos nin al socialismo.

Esperantigis B. Jeleznjakov (5583).

8-a Kongreso de SAT en Göteborg (Svedio)

(14—19. aŭgusto 1928)

Ĉion, kio rilatas al la kongreso adresu al: *Einar Adamson, Box 73, Göteborg, Svedio.*

8-a Komuniko

Aliĝu! Aliĝilon kaj aliĝkotizon oni sendu al la supra adreso. Sovetiaj Kamaradoj pagu al Centra Komitato de SEU, Poŝtkesto 630, Moskvo. Germanianoj povas sendi al: K-do R. Lerchner, Colmstr. 1, Leipzig O 27, Germ.

Kotizo: Por SAT-anoj egala al jarkotizo de SAT. Ne-SAT-anoj pagas 1½-oblon de la SAT-jarkotizo.

Grandan esperantan ekspozicion ni preparas. Sendu materialon.

Kongresmarkojn en du koloroj mendu ĉe Kongresa Komitato. 100 markoj kostas 1 germ. markon aŭ ekvivalenton en alilanda mono; pagu per nacia bankbileto aŭ respondkuponoj. Sovetianoj povas pagi al SEU.

Esperantistoj, kirurgaj kuracistoj. La ĉefkuracisto ĉe la kirurgia sekcio de l' Urba malsanulejo de Göteborg — la plej granda — d-ro Sven Johansson invitas kuracistojn, precipe siajn kirurgiajn kolegojn detale studi la kirurgian kabineton kaj la malsanulejon dum la Kongreso. Atentigu K-dojn kuracistojn pri tiu ĉi invito.

En Stokholmo estas fondita Akcepta Komitato por organizi la aferojn de la K-doj venantaj el Sovetio, Finnlando kaj baltaj landoj, kiuj traveturos Stokholmon. En la Komitaton estas elektitaj K-doj E. Eriksson, Kristian Vikner kaj John Johansson.

En Leningrado estas elektita Karavankomitato por la Kongreso, konsistanta el gek-doj Mikli-Rudi, Podkaminer, Semjonova, Ŝumilov, Urban.

Al sovetiaj K-doj. Aranĝu tiel, ke vi, se eble, povos veni Stokholmon la 12-an aŭ plej malfrue la 13-an. La 14-an matene vi nepre devas esti en Göteborg.

LA 5-a listo de aliĝintoj

151. Karl Liljedal, Skone, Svedio
152. E. Selin, Göteborg, Svedio
153. Erik Andersson, Malmö, Svedio
154. Joh. K. Eilertsen, Oslo, Norvegio 6 971
155. Martin Muribo, Bekkelagshogda, Norvegio 102
156. Marie Smits, Oslo, Norvegio
157. Hans Aas, Oslo, Norvegio 767
158. Gudbrand Lorentzen, Oslo, Norvegio
159. Levis Moberg, Kolbotn, Norvegio
160. K-dino Moberg, Kolbotn, Norv.
161. Gustav Pettersson, Kolbotn, Norvegio 4 332
162. Panas Vaselĉenko, Kazan, Sov. 5 712
163. Vladimir Lebedev, Iv. Voznesensk, Sovetio 4 696
164. Nikolao Graĉev, Iv. Voznesensk, Sovetio 6 319
165. John Nilsson, Bromölla, Svedio 4 057
166. Joh. Fedorov, Minsk, Sovetio 5 199
167. Slaĉja Davidoviĉ, Polock, Sov. 6 489
168. K. Barthel, Buchholz i. S., Germ.
169. V. Hultgren, Hinsdale, Ameriko
170. Kalle Lehtinen, Lauttakylä, Finnl. 5 966
171. Mendel Mik. Segal, Saratov, Sov. 127
172. Teodor Julin, Stockholm, Svedio
173. Eva Julin, Stockholm, Svedio
174. Terenti Menjajlov, Taŝkent, Sov. 9 833
175. Rich. Jurke, Rengersdorf, Germ. 6 269
176. Herm. Wotschke, Dresden, Germ. 745
177. Otto P. Weidt, Einsiedel, Germ. 7 810
178. Eug. Petrenko-Tlaĉenko, Poltava, Sovetio 12 359
179. Richard Pförtner, Sebnitz i. S., Germanio 6 707
180. Walter Marschner, Thalheim, Germanio 11 805
181. Franz Linke, Rositz, Germanio 10 804
182. Vlad. Kurmanajko, Leningrad, Sovetio 9 742
183. Petro Soroko, Popovka, Sovetio 2 081
184. Paul Decker, Röderau, Germanio 2 694
185. Friedr. Emmrich, Leipzig, Germ. 37
186. Sergej Voroncov, Nijegorodskoj, Sovetio 9 441
187. Willi Thielking, Breslau, Germ. 572
188. Wilh. Richter, Thalheim, Germ. 8 289
189. Vera Ivanova, Leningrad, Sovetio 5 676
190. Rich. Schulz, Nowawes, Germ. 9 409

SAT-KONFERENCO

Göteborg, 18.—19. aŭgusto 1928

1-a komuniko

Aliĝintoj:

1. Teachers Labour League (Instruista Labor-Ligo);
2. Workers Travel Association (Laborista Vetur-Asocio).

La Brita Sindikataro per sekr. Citrine (Sitrin) simpatie respondis al invito k. promesis subteni la proponon, ke la Amsterdama Internacio (IFTU) partoprenu. 40 artikoloj en angla lingvo pri la Konferenco estas dissenditaj al lab. ĵurnaloj. Notu bone, ke unu delegato povas akcepti mandatojn de kelkaj organizoj kaj ke la Konferenco akceptos leterajn raportojn de organizoj, kiuj ne povos sendi delegiton. La kotizo estos pagebla ĉe la Konferenco mem. Ne forgesu la presorganojn ĉe la invitoj. Rajtos paroladi ĉe la Konferenco nur reprezentantoj kun mandatoj.

PRI ANGULETO DE PRAKTIKAJ KONSILOJ

Simila rubriko, aŭ ĉiumonata paĝo, estas tre dezirinda k. utila. Per ĝi ni pruvos valoron de esp-o por praktikaj celoj, ne parolante pri oportuno de la fako por tuta SAT-anaro. En la saman fakon oni devas enprogramigi la vegetaran kaj entute dietan, demandon. Necesas trovi spertan fakgvidanton, aliel ĝin trafos la sorto de "Vegetarano", kiu mem nur "vegetas". Kompreneble, oni bezonas ankaŭ kunlaborantojn en diversaj mondpartoj, ĉar nordlandano ja ne povas sekvi la dietan ekzemplon de sudlandano k. inverse.

Rilate gimnastikadon mi povas diri pri miaj spertoj — antaŭ 2 jaroj mi ekzercadis laŭ t. n. sistemo de Miller kaj baldaŭ konvinkiĝis pri bona efiko de tiuj simplaj ekzercoj. Nur pro absoluta manko de libera tempo mi devis ĉesigi la ekzercadon. Ekzistas ankaŭ bonega libro de sama aŭtoro "Higienaj konsiloj", kiel rusan tradukon mi posedas. Certe en ĉiuj lingvoj ekzistas similaj libroj, kies kompilado estu la tasko de kunlaborantoj de nia fako. Precipe valora estus kunlaborado de sovetiaj K-doj, kiuj plejparte jam liberiĝis de l' burĝaj antaŭjuĝoj en vestado, nutrado ktp.

Ankaŭ ni devas ĉesigi la blindan imitadon de burĝaj kutimoj kaj al tiu ĉi tasko estu dediĉata la nova rubriko en "S-ulo". 8006.

KONSILO AL SOVETIAJ K-DOJ

Sovetiaj K-doj ofte anoncas pri deziro de organizita kolektiva korespondado k. donas adresojn de iuj gazetoj aŭ organizoj. Sed tiaj adresoj tute ne taŭgas por multaj, eĉ t. n. demokratiaj, landoj. La letero facile povas malaperi en iu tute ne demokratia institucio, sed ricevo de responda letero kun adreso aŭ stampo de sovetia organizo certe kaŭzos tute ne agrablan konatiĝon kun polico. Do, mi konsilas al sovetiaj K-doj, ankaŭ por kolektiva korespondado doni personan adreson de iu K-do, kaj la nombro de respondoj certe pligrandiĝos. De.

TRA LA MOVADO

(Kroniko)

Germanio. G o t t e s b e r g. La loka grupo okazigis lumbildprezentadon 25. 3. pri francia mondmilita regiono iam k. nun. K-do Schiller parolis kontraŭ milito k. por esp. Du kursoj finiĝis kun 20 gelern. 5135. — **Sovetio.** B a t u m. Plivastigita Ruĝarmeana Konferenco de la Batuma garnizono ricevis de div. aŭstriaj organizoj k. presorganoj salutlet. kiuj estas responditaj k. represitaj en lokaj k. ruĝarmeaj gaz., en div. murgazetoj k. a. 5713. V l a d i m i r (Aleksandrovskij). — En rondeto finlernis 4 pers. Oni korespondas eksterlanden legas literaturon k. "S-ulo"n. N o v o r o s s i j s k. Krom aliaj esp. rondetoj funkcias tiaj ĉe Distr. CK de Komjunularo, ĉe Intern. Klubo de Maristoj, k. esp-o estas enkondukita en programon de Kursoj de IRH (MOPR). Kunsidoj de K-to de SEU k. "interparolaj tagoj" okazas ĉiuvendrede de 17-a h. (adr.: Partŝkola, loĝejo de K-do Borovskij). 5772. — **Usono.** N o v - J o r k o. "Esperanta laborulάro" akceptis en kunveno 14. 3. du novajn anojn, K-don G. J. Kroes por SAT. La gazetkom. raportis, ke "New Yorker Volkszeitung" presis kelkajn artikolojn de Esp. Servo kaj ke "Novij Mir" presis artikolon "Esp-o en la Servo de la Lab. Klaso" de K-do Saville. Nia K-do Paŭlo Kraŭĉ sendis al ni el Moskvo 16-paĝan leteron k. petas ke ni aranĝu, tuj post lia reveno, amas-kunvenon kie li intencas paroladi en esp-o pri siaj sovetiaj travivaĵoj — tradukisto interpretu la paroladon anglalingven. Oni unuanime decidis aranĝi la kunvenon. 25. 3. okazis festeno de Moderna Dimanĉ-Lernejo, kie la infanoj kantadis esp-e k. K-do Saville paroladis pri SAT-celoj. 1092.

La Lingva Angulo

Demandoj:

1. Ĉu la frazo "Laŭ amplekso ĝi superos ĉiujn revuojn ĝis nun aperintaj" (sen akuzativa finaĵo) estas ĝusta kaj kiu estas la nuanco, se la lasta vorto ricevus la "n"? O. B.

2. Ĉu la formoj i u a j n, i e a j n k. s. ne estas eraraj, ĉar i u, i e ktp. jam sufiĉas, kaj "ajn" pli necesus post "kiu, kie" ktp., kiam oni volas akcenti la lastajn? D-ro Z. mem nenie parolas pri "ajn" en la L. R., sed en siaj verkoj li prefere uzas ĝin nur post "kiu, kie" ktp. (S-i.)

3. Kiel diferencas en la uzado "ĉu . . . ĉu" kaj "aŭ . . . aŭ"? Se ili ne diferencas, kiu estas pli rekomendinda? (Sov.)

Respondoj:

1. La frazo estas malkorekta sen la akuzativa finaĵo.

2. Plej ofte sufiĉas la formoj "iu, ie" ktp., kaj oni renkontas ofte eraran aldonon de la vorteto "ajn". Tamen, en kelkaj kazoj estas necese kompletigi per "ajn" tiujn formojn, por ricevi alian nuancon. Ni citas tian ekzemplon. L a o r d o n o : "Iru en iun vendejon kaj aĉetu la objekton". — "Sed kie mi ĝin ricevos", demandas la ordonito. R e s p o n d o : "Vi ricevos ĝin en iu ajn vendejo". Oni rimarku, ke per la aldono de a j n aliiĝis la senco tiom, ke oni p r e s k a ŭ povus anstataŭi per "ĉiu".

3. La diferenco estas en tio, ke oni uzas "ĉu . . . " en d e p e n d a frazo, "aŭ . . . aŭ" en memstara. Ekz. "Mi ne povas diri al vi, ĉu temas pri knabo, ĉu pri knabino." — En L. Resp. Zamenhof rekomendas, uzadi "ĉu . . ." laŭeble nur en senco de necerteco, aŭ de dubo, aŭ en aliaj similaj sencoj, kiam ni ne havas pli bonan vorton (kiel en ekz. "ĉu pro timo, ĉu pro fiereco, li nenion respondis"). Sed mi neniam konsilus uzi ĝin tute senbezone anstataŭ "jen", "aŭ" ktp. . . ." I n t e r i m o.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

T h e M i n e r (Karbministo), London, 24. 3., Tago el mia vivo; N e w Y o r k e r V o l k s z t g. (popolgaz.), 13. 2., Mia buĝeto en Arhangelsk (167); S ä c h s. A r b. - Z t g., Leipzig, 29. 3., Siberio post 10 j.; Z a M i r i T r u d, Novoĉerkask, 19. 1., Vivo en usona armeo; B o l ŝ e v i s t s k a j a s m e n a, Rostov, 20. 3., Klasbat. en Jap. (177).

Priesperantajn art. kaj notojn enhavis:

D a i l y H e r a l d, London, 30. 3.; I n f o r m i l o I. T. F., Amsterdam, marto; S ä c h s. A r b. - Z t g., Leipzig, 30. 3.; D e r D e u t s c h e E i s e n b a h n e r, Berlin, 25. 3. (kurso); B o l ŝ e v i s t k a j a S m e n a, Rostov, 28. 1.; P u t j R a b s e l k o r a, Rostov, 15. 3.

Peresper. notoj kaj leteroj aperis en:

N e w Y o r k e r V o l k s z t g. (popolgaz.), Nov-Jorko, 4. 2., 11. 2.; L e S i n c é r i s t e, Waltwilder, apr. (en esp.); F r e i e S p o r t - w o c h e, Leipzig, 26. 3.; Z a M i r i T r u d, Novoĉerkask, 23. 2., 4. 3.; B o l ŝ e v i s t k a j a S m e n a, Rostov, 28. 1.; L e n i n e c, Rostov, 15. 2.; S l o v o o t s t a n k a, Rostov, 7. 2.; L e n i n s k i j e V n u ĉ a t a, Rostov, 25. 3.; K r a s n i j P a h a r j, Majkop, 22. 2.; G r o z n e n s k i j R a b o ĉ i j, Groznij, 23. 2.; K r a s n o j e Z n a m j a, Taganrog, 26. 2.; V o r o n e j s k a j a K o m u n a, Voronej, 24. 2.

Al SAT-anoj ekstersovetiaj!

En "S-ulo" n-ojn 176 k. 185 vi legis leteretojn de klubestro: "Nia klubo". La aŭtoro k. administrantoj de la klubo atendas similajn priskribojn de via lokaj laboristaj kluboj (stato, struktŭro, vivo, laboro). Se ni ne baldaŭ ricevos priskribojn, restos ĉe la administrantoj la impreso, ke la esp-istoj ne kapablas priservi la klubon. Tio malfaciligus nian pluan esp. laboron. Do, bonvolu skribi pri la temo. Atentante venantan printempon k. someron, priskribu metodojn k. enhavon de printempa k. somera kluba laboro ĉe vi. Skribu ankaŭ pri dezirindaj al vi informoj pri nia klubo, ke ilin tuŝu nia klubestro en sekvantaj leteroj. — Adr.: **USSR, Samara, str. de Leo Tolstoj, 94, Pravlenije jeleznodorojnogo kluba.** — Komisiite: **B. Jeleznjakov** (5583).

AL KORESPONDEMULOJ

Sveda Lab. Esp. Asocio intencas eldoni adresaron de svedaj esperantistoj. K-doj, kiuj dez. korespondadon k. interŝanĝadon kun anoj de skandinavaj landoj, povus anonci en ĝi tre efike. Anoncprezo: 1 mk. germ. aŭ samvaloro. Sendu resp.-kuponon aŭ bankbiletojn al: **Einar Adamson,** Box 73, **Göteborg, Svedio.** Ĉiu anoncanto ricevas ekz. de la adresaro.

Sebastopola Labesko petas ĉiujn siajn korespondantojn, personajn koresp. de K-dino Lisiĉnik k. ĉiujn helpemajn K-dojn sendi por 1. majo malgrandajn skiz-salutojn. Koresp. ankaŭ estas petataj sendi siajn fotojn. Loka gazeto disponigis por ni apartan folion. Ni faru ĝin bonenhava k. vere internacia. — Se eble, la salutoj estu sendataj en nomo de organizoj, kie vi laboras. Ĉion u r ĝ e sendu al a d r.: **Sebastopolo,** str. Trockij 30, Labesko.

SVEDA LAB. ESP. ASOCIO

serĉas **lertan, kapablan, instru-talentan** K-don SAT-anon, kiu povus per rekta instrua metodo en **Svedio** fari esp-ajn kursojn tra la lando. Ni pagas la vojaĝon k. la kostojn dum restado en Svedio. Anoncu sin n e p r e n u r K-d o j, kiuj plenumas la suprajn kondiĉojn k. scios per sia lerteco en la instruado k. la profunda scipovo de la lingvo sukcesigi nian movadon! Adr.: Box 73, **Göteborg, Svedio,** K-do Einar Adamson.

Atentu!

Kiu scias ion pri mia frato Lorenz Ensmann de post lia malapero je la 13. junio 1915 (kiel aŭstria soldato) ĉe Ĉalesciki je la Dnjestro en Galicio? Informojn (por kiuj mi jam antaŭe tutkore dankas) sendu al: K-do Lois Ensmann, Nr. 391½, Mühldorf (Oberbayern), Germanio. — Krome mi dez. koresp. kun ĉl. gejunuloj pri temoj: politika, liberpensa, vivreformo, vivkondiĉoj k. elmigrado. L, PK, PI. Vidajkartoj estos rekompencataj per belegaj fotovidaĵoj el la bavara montaro. Skribu multnombre. Nepre resp.

Kion vi faras

preparante la feston de 1. majo? Kiel vi intencas pasigi tiun ĉi tagon? Al ĉiu skribinto ni sendas priskribon de unuamaja festo en Odessa (k. ilustr. jurnalojn). Ni interŝanĝu salutojn. Skribu antaŭ la festo k. post la festo.

Ni nepre respondos!

Adr.: Sovetio, **Odessa, Puŝkinskaja 32, "Izvestija"** (gazeto), **Esperanto-fako.**

NIA POŜTO

10 262. — Siatempe ni ricevis kaj eĉ sendis al la presejo vian manuskripton, sed tie oni rifuzis ĝin komposti pro nelegebleco. Vian manuskripton ni ne plu posedas kaj cetere estas kutima regulo, ke oni ne resendas manuskriptojn. La verkintoj devas gardi kopion.

7369. — Via artikolo aperos.

5713. — Loko absolute mankas por enmeti tiajn "salutojn". Red.

4998. — La pakaĵeto kun kovertoj revenis. Adm.

Fermu viajn leterojn per niaj sigelmarkoj. Prezo: 200 pecoj 1.— mk. g.

La "Fundamento de Esperanto"[1]) devas troviĝi en la manoj de ĉiu esperantisto kiel konstanta kontrolilo, kiu gardos lin de deflankiĝo de la vojo de unueco.

L. L. Zamenhof.

[1]) Mendebla ĉe nia Administrejo.

K * O * R * E * S * P * O * N * D * A * D * O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. g., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl = poŝtmarko sur bildflanko, kĉl. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

K-do Carlo Jirka, třida česk. legii, 37, Čes. Budějovice, dez. koresp. nur kun **Ĉekoslovakio.**

Gek-doj en Anglio k. Sovetio, L, PI (prec. pri jun-movado), interŝ. lab. il. gaz. (prec. lab. sport-jurnalojn).

Estonio.

K-do V. Tamm (junulo), Voru str. 50, Valga, dez. koresp. L, PK, PI, PM, kun tutmonda junularo.

Francio.

En n-o 177 mi petis koresp. por 15 lern. de Pariza kurso, sed ricevis tiom da let. k. pk. ke ne estas eble resp. al ĉiuj. Mi transdonis al div. rondetoj en Parizo aŭ aliaj reg. kaj petas nome de miaj lern. pardonon, se kelkaj K-doj ne ricevus resp. Bisey (2743), Kremlin-Bicêtre (Seine).

Germanio.

K-do Gust. Walter, Würgsdorf Nr. 215 bei Bolkenhain i. Schl., serĉas koresp-antojn por la grupo (30 pers.) kĉl. L, PK, PI, esp-aĵoj. Certe resp.

K-do W. Engler, Poststr. 7, Crimmitschau i. Sa., dez. seriozan koresp-adon, kĉl., pri ĉ. temoj. L, PK, PI, resp. garantiata.

K-do Werner Habicht, Brühlgasse 12, Waltershausen i. Th., dez. koresp. kun naturamikoj k. sportuloj el ĉl. Resp. garantiata.

K-do Bernd Antwerpen, Zitadellstr. 14, Düsseldorf, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj, L, PI, bfl. (precipe pri grafika arto). Resp. garantiata.

K-do Paul Roder, Roders Gasthaus, Harthau b. Chemnitz, dez. interŝ. PI, PM. Resp. garantiata.

— 2 K-doj (junuloj) dez. koresp. kĉl. L, PK, PM, il. gaz. Adr.: Heinz Glodschley, Dürerstr. 2, Königsberg i. Pr. Resp. garantiata.

K-do Ernst Hasselbach, Kolumbusstr. 22, Mülheim (Ruhr), dez. koresp. kun modellignajistoj el ĉl.

K-do Dickhaut (fervojisto), Bahnhofstr. 15, II, Kassel, dez. koresp. kĉl. L, PI.

Latvio.

K-do Ed. Mikelsons, Pasta kantoris, Riga, dez. koresp. pri arto k. vivo (precipe laboristaj), interŝ. PI (pref. plenajn seriojn), naciajn il. gaz., muziknotojn, librojn ktp. kĉl. Filatelistoj, ne skribu! Al ĉiu mi resp., almenaŭ unufoje.

Sovetio.

K-do Dmitrij Nikitiĉ Redjkin (klubestro), maŝin. ŝkola, Kronŝtadt, dez. koresp. pri ĉ. temoj, kĉl.

— Junkomunista Kolektivo, Jdanovka, 13, Leningrad, dez. havi koresp-antojn en ĉl. inter junuloj, IRH-klubanoj pri div. temoj. Resp. garantiata.

— SEU-ĉelo de poŝttelegrafistoj ĉe stacidomo Samara (Vokzal), dez. koresp. kun gekolegoj el ĉl. L, PK, PI. Nepre resp.

— **Junul-pionira taĉmento** dez. koresp. pri pionir-movado, vivo de lab. infanaro k. kun gelernantoj. Skribu al: Zavod Petrovskogo, Ogneupornij ceh., ĉelo de LKSM (por pionirtaĉmento), Dnepropetrovsk.

— **Radiistoj-amatoroj** kun vi dez. koresp. pri radio-aferoj la kursanoj de radio-teĥnikumo. Skribu al: Esperanto-Komitato de SEU, str. K. Markso, 98, loĝ. 12 (por radiistoj), Dnepropetrovsk.

— Sindikato de kleriglaborantoj dez. koresp. kun kleriglaborantoj el ĉl. pri profesiaj k. sociaj temoj. Resp garantiata. Adr.: Rabotpros, Dvorec Truda, Sebastopolo.

— Sebastopola Soveto de Sendiuloj dez. koresp. kun diverslandaj liberpens. asocioj pri metodoj de laboro. Adr.: Labesko, Seminar Bezbojnikov, str. de Trockij, 30. Sebastopolo.

— Grupo de lab. metalistoj dez. koresp. kĉl. laboristoj k. kom-istoj pri soc. k. lab. temoj. Certe resp. Adr.: K-do Nesterenko, Ekaterinovskaja, 66, Ejsk.

— Junkomunista sekcio ĉe Dona Esp. Komitato petas tutmondan junularon helpi aranĝi ekspozicion. Sendu murgazetojn, junkom-istajn ĵurnalojn, gaz., let., pri junkomista vivo k. laboro k. a. ekspoziciaĵojn. Adr.: Rostov/Don, Poŝtkesto, 82, al Junkom. Sekcio de Esp. Komitato.

— Studentoj de Fervojista Politeknikumo dez. koresp. kĉl. pri div. temoj, prec. pri studenta vivo. Adr.: Rostov/Don, Sennaja ul. 90, Politeknikumo al K-do N. Gonĉarenko.

— Junulo dez. koresp. kĉl. L, PK, PI. Adr.: St. Birjulevo, Rjazan-Urala f. v. dom Ejova, K-do Klimov.

K-do I. A. Grobov, s. Kolomenskoje, Nijnjaja 49, Moskvo-26, dez. koresp. kun laboristoj k. kamparanoj, junuloj, interŝ. gaz. k. ĵurnalojn kĉl.

— Junpioniroj! Kolektive k. individue korespondu kun la pionirrondeto pri pionir-movado, L, PK, PI. Adr.: Moskvo, Gorohovskaja 8, Klub Kuhmisterov, Krujok Esperanto Pionerov.

K-do I. S. Pavlov (teksisto), Fabriko Sverdlov, Pavlovo-Posad, Mosk. gub., dez. koresp. pri teksa industrio.

K-do Aleksandro Gurov, Arbat, 51, kv. 4, Moskvo, dez. koresp. pri div. temoj, arto, literaturo, eldona laboro, interŝ. PI, jurnalojn, librojn, bildojn k. afiŝojn por infanoj k. vilaĝanoj, il. katalogoj de artmuzeoj.

— Juna homo serĉas koresp-antojn pri infana movado kĉl. interŝ. PI. Resp. garantiata. Adr.: K-do Andreo Belceviĉ, Prjadilnaja 4, Belyj, Smolensk. gub.

— Radio-Rondeto dez. koresp. pri Radiotemoj kĉl. Adr.: Klubo "Ruĝa Fervojisto", pr. Volodarskogo, 62, Leningrad.

— Esp. grupo ĉe Klubo de Lenin dez. koresp. pri ĉ. temoj kĉl. esp. grupoj. Resp. garantiata. Adr.: Klub Lenina, str. Mizikeviĉa, Odessa.

K-do Edraki Zejnalov, ul. Jukovskaja 19, Aŝkabad (Turkmenistanio) dez. koresp. pri div. temoj kĉl.

Svedio.

— 4 K-doj dez. koresp. kĉl. L, PK, PI, ktp., certe resp. Adr.: John Nilsson, Box 26—100, Bromölla.

Al 1-a de majo

ni atendas salutleterojn kun multnombraj subskriboj, ankaŭ de organizoj k. kolektivoj. Ni ankaŭ dez. konstantan koresp-adon kun kolektivoj. Resp. garantiata. Skribu al: Esperanto-Komitato de SEU (Labesko), str. K. Marks, 98, loĝ. 12, **Dnepropetrovsk** (USSR).

ENHAVO:

Abonitarifo al Sennaciulo: (La unua nombro montras jarabonon por membroj de SAT, la dua en krampoj montras la jarabonon por nemembroj. Ni ankaŭ akceptas ¼-jaran abonon.)

Argentino, pes. 5 (6); Aŭstrio, ŝil. 10 (12); Belgio, belgo 10 (12); Brazilio, milrejs. 15 (18); Britio, ŝil. 8 (9); Bulgario, lev. 200 (250); Ĉekoslovakio, kr. 50 (60); Danio, kr. 8 (10); Estonio, mk. 700 (800); Finnlando, mk. 70 (80); Francio, fr. 35 (40); Germanio, mk. 8 (9); Hispanio, pes. 10 (12); Hungario, peng. 8 (10); Italio, lir. 40 (45); Japanio, jen. 4 (5); Jugoslavio, din. 100 (120); Latvio, lat. 8 (10); Litovio, lid. 15 (20); Nederlando, guld. 5 (6); Norvegio, kr. 8 (9); Polio, zlot. 12 (15); Portugalio, esk. 35 (40); Rumanio, lej. 300 (350); Sovetio, rubl. 4 (4,50); Svedio, kr. 8 (9); Svisio, fr. 10 (12); Usono, dol. 2 (2,50). — Ponumera prezo estas: 0,20 mk. g. = 0,25 fr. svis.

Pagu prefere per ŝtataj monbiletoj en registrita letero. La germanianoj pagu al poŝtĉeka konto de la Administranto n-o 5835. La abono validas nur post pago kaj povas komenciĝi kun ĉiu numero.

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)